

rent kirkeligt Organ. Jeg skal her henvide til, hvad jeg før gjorde gjældende lige overfor den mindre Sag, hvad jeg naturligvis i saameget stærkere Grad maa gjøre gjældende ligeoverfor den større Sag. Naar et saadant Organ lovlige er indstiftet, og der bliver Spørgsmaal, om det vilde være rigtigt eller ikke at indføre borgerligt Ægteskab, maa det komme an paa Samsundstiltstanden i Landet. Det bliver saa ikke længere et kirkeligt Spørgsmaal, det bliver et Spørgsmaal, om Samsundstiltstanden i Landet fordrer en saadan Forandring i det gamle Bestaaende eller ikke; men indtil da bliver det et kirkeligt Spørgsmaal, og Kirken eller dens Bestyrelse maa have grundet Ret til at modsætte sig en saadan Forandring. Jeg skal altsaa slutte med at sige, at det gjør mig ondt, at jeg efter at have overveiet Sagen saa godt, jeg har formaet, ikke i højere Grad er istand til at slutte mig til Lovforslaget, thi jeg indrømmer, at Lovforslaget med den temmelig indgribende Forandring, som jeg maa ønske deri, hvis det i det Hele skulde blive til Lov, vilde afhjælpe en Trang og bevare for uheldige og sørgelige Konflikter; men der er den Mangel derved, at man stiller Kirken paa en i højeste Grad uheldig Maade ligeoverfor de af dens Medlemmer, som vedblive deres Fordring paa at høre til den, men som dog begaa en Handling, der vel er lovlig, men som Kirken ikke kan betragte som berettiget. Det, jeg lægger Vægt paa, er altsaa Manglen af et kirkeligt Organ, dette tænkt som Kirkeforsamling, Kirkekollegium eller hvad det være vil. Hvorledes det kunde være, omtaler jeg slet ikke, thi jeg tror ikke paa, at noget Saadant vil komme tilstede i den nærmeste Fremtid, ia ikke i en lang Fremtid; men Forandringen om et saadant Organ maa altid opstilles, naar der fra anden Side fremkommer Forslag til Forandringer i de nu bestaaende kirkelige Forhold, som gribe dybt ind i de indre kirkelige Forhold, og det er det, som dette Forslag gjør. Naar saadanne Forslag fremkomme, maa man være beredt paa, at det ikke kan være Andet, end at de blive viste tilbage fra Kirkebestyrelsens Side, ialtsald saalænge Kirkebestyrelsen er ihænde paa „konservative“ Mænd, for at bruge et kort Udtryk.

Sang: Først skal jeg begynde med at sige, at jeg er en Ven af den danske Folkekirke, og jeg ønsker den derfor opretholdt, og jeg hører ikke til dem, der tro, at det vilde være heldigt for Liden at faae den afskaffet. Men da jeg ønsker den opretholdt, ønsker jeg selvfølgelig ogsaa Alt det fjernet fra Folkekirken, som gjør Forargelse og Skandale, thi hvad der gjør Forargelse og Skandale i en Sag, undergraver Sagen og ødelægger den. Jeg mener nu, at Vielse af Frastilte, af hvilke den ene Part endnu lever, er et ligefrem ugudeligt Vud af Staten. Der skal Ingen komme med tvetydige Forklaringer. Kristus siger: Derjom I

gjøre dette, gjøre I en stor Ugudelighed, bedrive I en stor Ugjerning. Det kan ikke nytte, at Staten saa kommer med sine Skriftfortolkere og siger, at det alligevel er gudsfrugtigt, saadanne Skriftfortolkere har Staten altid havt at beraabe sig paa. Mit Standpunkt er egentlig, at jeg kunde ønske at gaa noget videre, end her er gaaet, idet jeg kunde ønske, at man gennemførte borgerlig Vielse, saaledes at Alle uden Undtagelse skulde have borgerlig Vielse, hvorimod kun de, som ønskede det, skulde have kirkelig Vielse, saa at det altsaa vilde blive en helt frivillig Sag. Men da jeg meget godt ser, at, hvad man nu i Løbet af over 30 Aar har søgt gennemført, vil tage meget lang Tid, tror jeg ikke, at man kan gjøre et saa stort Skridt paa engang, og at man kan naae det for det Første, og da man ikke kan det, vil jeg for Folkekirken egen Skyld og for den sande Kristendom, der er i Folkekirken — thi der er en Del i Folkekirken, som ikke er sand Kristendom — ønske, at man vil bortkaste det, der volder Forargelse, det, der gjør Skandale. Hvad vil det sige, naar Staten siger: Vi tillade de Lo, der have stiftet dem ab, at indgaa nyt Ægteskab? Saa kommer den Mand, der er Hovedet for Kirken, og siger, Staten tillader Noget, der er Foreri, jeg forbyder det. Saa komme de Lo, lad os tage det ganske praktisk — de ere ikke Kristne, men samvittighedsfulde Mennesker, og den ene af dem kunde da ogsaa gjerne være Kristen — til en Præst og en Præst, der bryder sig om Herrens Ord og ikke bortforklarer det. Af dem, der bortforklare Herrens Ord, har Kirken havt mange og har adskillige den Dag i Dag, og de sige: Staten tillader os at slaa af, Staten stiller sig paa Pavenes Side, den giver Absolution. Det er den samme Stilling, Kultusministeren indtager, som Paven, og Kultusministeren bliver i det Stykke den danske Kirkes Pave, som giver Absolution, som siger: Jeg har mine Love, og dem holder jeg mig til, I ere rene og fri, naar I sølge mine Vud, og isølse denne Lov, siger Danmarks Pave, giver jeg Absolution. Lad os nu tage Sagen ganske praktisk. Nu kommer der et Par Folk til Præsten og de sige: Vi have kongelig Resolution, allerhøjeste Bevilling. Vi have været hos Hs. Exc. Kultusministeren, og han har sagt: Mine Love staa ved Magt, I skulle faae kirkelig Vielse, dersom I vilde have det. Saa siger Præsten til dem — jeg gaar ud fra, at han er kristelig — hvorfor vilde I egentlig have det, da I kunne faae borgerlig Vielse? Jo, fordi kirkelig Vielse er en højere Art, og vi vilde helst have det Højere. Saa siger Præsten: Det er aldeles feil, i dette Tilfælde er borgerlig Vielse af højere Art end kirkelig Vielse. Saa forklarer han det og viser, at i dette Tilfælde er borgerlig Vielse af højere Art end den kirkelige, og der er en stor Ugudelighed efter Kristi Ord og Kristendommens Lære, efter hvad alle Kirkeafdelinger lære. Der er kun